

ရှမ်းတိုင်းဒေသကြီး
ရှမ်းစာရေးလိပ်စာအုပ်တိုက်
ရှမ်းစာရေးလိပ်စာအုပ်တိုက်

တောင်တန်းပေါ်က ဘဝကြင်ဖော်

ကိုတမာ

မန္တလေးဆရာအတတ်သင်သိပ္ပံနှစ်လည်မဂ္ဂဇင်း၊ ၁၉၆၇-၆၈ ခုနှစ်၊ နှာ ၁၄၄-၁၄၆ ထိ။

ရှမ်းတောင်တန်းတနေရာမှ ရှမ်းခနအမည်ခံ တိုင်းရင်းသားတချို့၏ဘဝကြင်ဖော် ရွေးပွဲသည် တကျောင်းတဂါထာ တရွာတပုဒ်ဆန်းသည့်ရိုးရာလေ့ယဉ်ကျေးမှုတရပ်အဖြစ် တည်ရှိနေပေသည်။

သူတို့ဘဝကြင်ဖော် ရွေးသည့်အခါ အကြောင်းပြောမင်္ဂလာ၊ လဖက်အုပ်တင်မင်္ဂလာ၊ လက်ထပ်မင်္ဂလာဟူသော မင်္ဂလာသုံးရပ်ကို အစဉ်အတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြသည်။

အကြောင်းပြောမင်္ဂလာမှာ မြေပြန့်က လူကြီးလွတ်ခြင်း၊ နားဖောက်ခြင်းနှင့်တသဘောတည်း ဖြစ်သည်။ စင်စစ်အားဖြင့် အကြောင်းပြောခြင်းမှာ မိန်းကလေး၏မိဘများအား သဘောတူမတူ စုံစမ်းခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

လဖက်အုပ်တင်မင်္ဂလာမှာ မြေပြန့်က စေ့စပ်ကြောင်းလမ်းခြင်းနှင့်တူသည်။ အဓိပ္ပါယ်တူသော်လည်း လုပ်နည်းလုပ်ဟန် ဓလေ့ထုံးစံကလေးများမှာ စိတ်ဝင်စားစရာ တမူထူးခြားနေသည်။

အကြောင်းပြော မင်္ဂလာကိစ္စ ပြီးစီးအောင်မြင်သောအခါ လုံမပျိုက ဘယ်နေ့ဘယ်ရက် ဘယ်အချိန်မှာ "လဖက်အုပ်တင်လာပါ"ဟု သူမ၏ချစ်သူအား ချိန်းဆိုသတ်မှတ်ပေးရသည်။ လုလင်ပျိုသည် သတ်မှတ်ပေးသည့်အချိန်(ထုံးစံအားဖြင့် ည ၇ နာရီ ၈ နာရီ)မှာ လဖက်အုပ်တင်ရန် သွားရသည်။ အပြစ်အနာ ကင်းသည့် အဖုံးပါသောအုပ်တခုအတွင်း လဖက်သုပ်တပန်းကန်ကို ထည့်၍ ယူဆောင်သွားရသည်။ ထိုအုပ်ကို မိစုံဖစုံ ရှိသော အမျိုးသား အမျိုးသမီး လူငယ်တယောက်ယောက်က ပွေ့ချီလိုက်ရသည်။

သတို့သားသည် မိဘဆွေမျိုး သားချင်းမိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်းများနှင့်လဖက်အုပ်တင်ရန် သတို့သမီးအိမ်သို့ ရောက်သောအခါ အိမ်ပေါ်သို့ ချက်ချင်း မတက်ရ။ လူကြီးတယောက်ယောက်က အိမ်ပေါ်တက်ပြီး သမီးရှင်မိဘများအား လဖက်အုပ် တင်ခွင့်ပြုပါရန် ပန်ကြားရသည်။ အခွင့်ရမှ အားလုံး အိမ်ပေါ်တက်ရသည်။ အိမ်ပေါ်သို့ လဖက်အုပ်ရောက်သောအခါ သတို့သမီးလောင်းက အုပ်တွင်းရှိ လဖက်ပန်းကန်ကို ယူ၍ နှစ်ဖက်မိဘများမှအစ ပရိသတ်အားလုံး တည်ရသည်။

လဖက်စားပြီးကြလျှင် နှစ်ဖက်သော လူကြီးမိဖုများက လက်ထပ်မည့်ရက်ကို သတ်မှတ်ခြင်း လက်ထပ်မင်္ဂလာပွဲအတွက် လိုအပ်သော ကိစ္စအဝဝတို့ကို တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်း ပြုကြရသည်။

လက်ထပ်မင်္ဂလာ

လက်ထပ်မည့်မင်္ဂလာရက်မတိုင်မီ တရက်ကြိုတင်၍ မင်္ဂလာမဏ္ဍပ်ကို သတို့သမီးအိမ်တွင် ရရာသစ်ဝါးသက်ငယ်တို့ဖြင့် သတို့သား၏ဆွေမျိုးမိတ်သင်္ဂဟများက ဝိုင်းဝန်းဆောက်လုပ်ပေးကြသည်။ ဝါးကျည်တောက်များကို ပန်းအိုးသဖွယ် ပြု၍ မဏ္ဍပ်တိုင်တိုင်းမှာ ချည်ပြီး ရာသီအလိုက် ဖူးပွင့်သော ပန်းများ ထိုးထားခြင်း၊ မဏ္ဍပ်အဝင်တွင် ရပ်ရွာမှ ပန်းချီဝါသနာရှင်များ စုပေါင်းရေးဆွဲသည့်မဏ္ဍပ်ကား ပန်းချီကားချပ်များဖြင့် ဆင်ယင်ထားခြင်း၊ ပန်းကုံးပန်းနွယ်များဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားခြင်းတို့ကြောင့် ကြည့်ဖွယ်ရှုဖွယ် သပ်ယပ်လှပသော မင်္ဂလာမဏ္ဍပ်တခု ဖြစ်စေတော့သည်။ သို့ဖြင့် မဏ္ဍပ်အတွက် ငွေကုန်ကြေးကျ မများရတော့ရုံသာမက စစ်မှန်သော သဘာဝကို ပကာသနမဖက်ဘဲ ပေါ်လွင်၍ နေစေသည်။

သတို့သမီး၏ရောင်းရင်းဘက် လက်စားဖော် အမျိုးသမီးများကလည်း ခွက်ဝင်အိုး ပြည်ဝင်အိုးကိုယ်စီဖြင့် မင်္ဂလာဆောင် အကြိုနေ့ညကတည်းက သတို့သမီးအိမ်သို့ လာရောက်အိပ်ခါ နံနက် ၃ နာရီလောက်မှစ၍ မီးဖိုတခုစီဖြင့် ထမင်းချက်ကြသည်။ ထမင်းတအိုးကျက်လျှင် ရှမ်းပြစ်တောင်းများတွင် ထမင်းကို ထည့်ထားပြီးနောက် တခါချက်ပြန်သည်။ ထပ်ခါထပ်ခါ ချက်ခြင်းဖြင့် နံနက် ၅ နာရီလောက်တွင် တယောက်လျှင် ထမင်းအိုး ၄ လုံးမှ ၆ လုံးအထိ ချက်ပြီးဖြစ်၍ မင်္ဂလာဆောင်လာ ပရိသတ်လေးငါးခြောက်ရာကို လုံလောက်စွာ ကျွေးနိုင်သည်။ ဟင်းချက်ရာတွင်မူ ရပ်ရွာသာ ရေးနာရေးကိစ္စတိုင်းတွင် ချက်ပြုတ်ရသော ဟင်းချက်အဖွဲ့က ချက်ပေးရသည်။

နံနက် ၅ နာရီလောက်တွင် သတို့သားကို သတို့သမီးအိမ်သို့ ပို့ရသည်။ သတို့သားနှင့်အတူ ကွမ်း ဆေး အုန်း
ငှက်ပျော ဖယောင်းတိုင် ပေါက်ပေါက် ပန်းကန်တော့တို့ ထည့်ထားသော ကန်တော့ပွဲအုပ်တလုံး။

လဖက်တထုပ် ထည့်ထားသည့်အဖုံးပါ အပြစ်အနာကင်းသော အုပ်တလုံး။ ထမင်းဟင်းနှင့်မုန့်ဖြူမုန့်နီတို့ထည့်
ထားသည့်လက်ဖွဲ့ပွဲအုပ်နှစ်လုံး၊ စုစုပေါင်း အုပ် ၄ လုံးတို့ကို မိဖုရား သားပျိုသမီးပျို လေးယောက်တို့က ပွေပိုက်ဆောင်ယူ
ခဲ့ရသည်။

သတို့သားကို ပို့သောအခါ အုပ်ပွေသူများက ရှေးဆုံးမှ ၎င်းတို့နောက်က လူကြီးမိဘများ သတို့သား၊ ၎င်း၏မိတ်
ဆွေအပေါင်းအသင်းများ အစဉ်အတိုင်း တပျော်တပါးကြီး သွားကြသည်။ သတို့သမီးအိမ်သို့ ရောက်သောအခါ ၎င်းတို့
အားလုံး လှေခါးရင်းမှာ ရပ်လိုက်ကြသည်။ လူကြီးတယောက်က "ဗျို အိမ်ကြီးရှင်တို့...အိမ်ကြီးရှင်တို့...အိမ်ကြီးရှင်တို့"
ဟု သုံးကြိမ်တိုင် ခေါ်ရသည်။ အစဉ် သတို့သမီး၏အိမ်ပေါ်မှ ပြန်၍ထူးခြင်း၊ မေးမြန်းခြင်းမရှိ၊ နောက်ဆုံး တတိယအ
ကြိမ်ခေါ်မှ ထိုဒေသ၏ ဓလေ့တွင် အပြောအဆို ကျွမ်းကျင်သူ လူကြီးတယောက်က လှေခါးထိပ်သို့ ထွက်ရပ်ပြီး အောက်ပါ
အတိုင်း အိမ်ပေါ်နှင့်အိမ်အောက် အပြန်အလှန် မေးမြန်းပြောဆိုသည်မှာ လူစိမ်းတယောက်အဖို့ အသစ်အဆန်း ဖြစ်နေသ
လို ထိုဒေသသားတို့အတွက်လည်း နားထောင်၍ မရိုးနိုင်အောင်ပင် ရှိသေးသည်။

အိမ်ပေါ်မှလူကြီး။ ။အိမ်ကြီးရှင်တို့ အိမ်ကြီးရှင်တို့လို တကြော်ကြော် ခေါ်ခါ အော်နေတာက ဘယ်အရေး ဘယ်အကြောင်း
ပါလိမ့်ဗျား။

အိမ်အောက်မှလူကြီး။ ။အကြောင်းကတော့ တခြားမဟုတ်ပါ။ လူကြီးမိဘများရဲ့ဝတ္တရားအရ သတို့သား မောင်...
(အမည်)ကို လူကြီးမင်းများရဲ့သတို့သမီးမ...(အမည်)နှင့်ထိမ်းမြားလက်ထပ်ပေးရန်ကိစ္စအတွက် လာခဲ့ရပါသည် အိမ်
ကြီးရှင်တို့ခင်ဗျား။

အပေါ်။ ။ထိမ်းမြားလက်ထပ်ရန် လာသည်တော့ ဟုတ်ပေပြီ။ သို့သော် သတို့သမီးနှင့်လက်ထပ်သမှု ကြင်ဖော်ပြုရမည့်
သတို့သားသည် ဘယ်အမျိုး ဘယ်အနွယ်က ဆင်းသက်လာလို့ ဘယ်ဘာသာကို ကိုးကွယ်သူ ဖြစ်ပါသလဲဗျား။

အောက်။ ။သတို့သမီးနှင့်လက်ထပ်သမှု ကြင်ဖော်ပြုရမည့်သတို့သားမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မြန်မာလူမျိုးပင် ဖြစ်ပါသည်ခင်
ဗျား။(ရှမ်းဓနပင် ဖြစ်သော်လည်း မြန်မာလူမျိုးဟူ၍သာ သုံးစွဲတော့သည်။)

အပေါ်။ ။ဗုဒ္ဓဘာသာမြန်မာလူမျိုး ဖြစ်ကြောင်းသိရလို့ ဝမ်းသာလှပါပြီ။ သို့သော်လည်း ထိမ်းမြားသမှု ဆောင်နှင်းပြုရ
မည့်သတို့သားမှာ မယားကျွေးမှု၊ သားကျွေးမှုမှာ တောင်ယာလုပ် ဓားမခုတ်ဟု သမုတ်အပ်ထား လယ်သမား ဖြစ်ကြောင်းပါခင်
ဗျား။

အောက်။ ။မယားကျွေးမှု သားကျွေးမှုမှာ တောင်ယာလုပ် ဓားမခုတ်ဟု သမုတ်အပ်ထား လယ်သမား ဖြစ်ကြောင်းပါခင်
ဗျား။

အပေါ်။ ။ကောင်းပ ကောင်းပ။ သို့သော်တဝ ထုံးစံကတော့ လက်ထပ်မင်္ဂလာ ခန်းဝင်ရာမှာ တင်စရာဖြစ် ရတနာခုနစ်ပါး၊
ပါငြားမှသာ လက်ခံမှာမို့ သတို့သားမှာ ထိုထိုရတနာ ပြည့်စုံစွာလျှင် ပါ၏ထင်ပါဗျား။

အောက်။ ။သတို့သားမှာ ထိုရတနာတို့ ပြည့်စုံစွာ စုံလင်၊ အုပ်တွင် ထည့်လတ် ပါသည်ဖြစ်ကြောင်းပါခင်ဗျား။

အပေါ်။ ။ရတနာခုနစ်ပါး ပါခဲ့ငြားလည်း သတို့သမီးမှာ များစွာစောင့်ထား ကင်းတော်များ ရှိပေသည်။ များလှထိုထို
ကင်းတို့ကိုဖြင့် ဆုချီးမြှင့်ခါ လာခဲ့ပါတော့ သတို့သားနှင့်တကွ အကျိုးတော်ဆောင် လူကြီးမင်းများခင်ဗျား။

ထိုအခါမှ လှေခါးရင်းတွင် ရပ်စောင့်နေရသော သတို့သား၏အဖွဲ့မှာ အိမ်ပေါ်သို့ တက်ရတော့သည်။ အိမ်ပေါ်
ရောက်လျှင် လဖက်အုပ်နှင့်ကန်တော့ပွဲအုပ်ကို လူကြီးများ ရှေ့မှာ ချထားခဲ့ပြီး လက်ဖွဲ့ပွဲအုပ်နှစ်လုံးကို သတို့သားနှင့်အ
တူ သတို့သမီး၏အိမ်ခန်းတွင်းအရောက် ပို့လိုက်ရသည်။ အိမ်ခန်းအဝင်တွင် ကင်းဆီးသူ အမျိုးသမီးအဖွဲ့(ရွှေကြီးတား
သူ)ရှိသည်။ ထိုအဖွဲ့အား ၁၀ ကျပ်မှ ၁၀၀ ကျပ်အထိ ကင်းကြေးပေးရလေ့ရှိသည်။ သတို့သားမှအပ မည်သည့်ယောက်ျား
မှ အိမ်ခန်းတွင်းသို့ မဝင်ရ။ အိမ်ခန်းတွင်းသို့ သတို့သားရောက်သောအခါ ငယ်ပေါင်းဖြစ်သော လင်စုံမယားစုံရှိသူ အမျိုး
သမီးကြီး ၂ ဦးတို့က လက်ထပ်ပေးရသည်။ လက်ထပ်ပြီးသောအခါ မင်္ဂလာထမင်းခွံပြန်သည်။ သတို့သမီး၏လက်ဖွဲ့ပွဲ
အုပ်မှ ထမင်းကို သတို့သားအားလည်းကောင်း၊ သတို့သား၏အုပ်မှ ထမင်းကို သတို့သမီးအားလည်းကောင်း အပြန်အ
လှန် ခွဲရသည်။

မင်္ဂလာထမင်း ၇ လုပ်စီ စားပြီးသောအခါ ထိုသတို့သားနှင့်သတို့သမီးတို့မှာ အကြင်လင်မယားအရာ ရောက်ပြီ ဖြစ်ကြောင်း အသိအမှတ် ပြုလိုက်ပြီဖြစ်သည်။ ထို့နောက် အသစ်စက်စက် ဇနီးမောင်နှံတို့သည် အိပ်ခန်းမှ ထွက်လာပြီး ရတနာသုံးပါး မိဘ ဘိုးဘွား ဆွေမျိုး ဥာတကာများ ရပ်ရွာလူကြီးများကို ကန်တော့ကြသည်။ အားလုံးသောကန်တော့ခံ လူကြီးများက ကန်တော့ကြီးဆုပေးပြီး လင်ဝတ် မယားဝတ်များ ဟောပြောခါ အိမ်ထောင်ရေးကိစ္စအဝဝကို ညွှန်ပြ၍ ဆုံးမဩဝါဒများ ပေးကြသည်။

လူကြီးမိဘတို့အား ကန်တော့ပြီးလျှင် ဇနီးမောင်နှံနှစ်ယောက်လုံး မဏ္ဍပ်သို့ဆင်း၍ မင်္ဂလာပွဲလာပရိသတ်များ ရှေ့တွင် စုံတွဲ ထိုင်နေရသည်။ ၎င်းတို့ရှေ့တွင် စားပွဲနိမ့်တလုံး ချထားပြီး ထိုစားပွဲပေါ်တွင် ယွန်းခွက်၊ ယွန်းချိုင့်၊ ဖလံ ခွက်၊ ဖလံချိုင့်တခုခု တင်ထားသည်။ မင်္ဂလာပွဲလာ ပရိသတ်များက ထိုခွက်ထဲသို့ လက်ဖွဲ့စာငွေ(ကူငွေ ထောက်ပံ့ငွေ)များ လာရောက်ထည့်ကာ "အိုအောင် မင်းအောင် ပေါင်းနိုင်ပါစေ"၊ အသက်ထက်ဆုံး ပေါင်းနိုင်ကြပါစေ"၊ သားကောင်းရတနာ သမီးကောင်းရတနာများ ထွန်းကားပါစေ"၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ တိုးတက်ပါစေ"၊ ကြီးပွားချမ်းသာကြပါစေ" စသည်ဖြင့် အမျိုး မျိုး ဆုပေးကြသည်။

သို့ဖြင့် ထိုနေ့ နံနက် ၁၁ နာရီလောက်ရောက်မှ သူတို့၏ဘဝကြင်ဖော် ရွေးပွဲ၏နိဂုံးဖြစ်သော လက်ထပ်မင်္ဂလာ အခမ်းအနား ပြီးဆုံးလေတော့သည်။

မေမြို့ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ပြည်မနှင့်ရှမ်းပြည်၊ နယ်ခြား၊ စပ်ကူးမတ်ကူး၊ တောင်တန်းဒေသပေါ်မျှ သူတို့၏ဘဝကြင် ဖော်ရွေးပွဲမှာ တမူထူးခြားသော ယဉ်ကျေးမှုတကွက်အဖြစ် ဤသို့လျှင် ဆက်လက်တည်ရှိနေဆဲပင် ဖြစ်သည်။

ကိုတမာ

